

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІМ. ФЕРЕНЦА РАКОЦІ ІІ**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
VI Всеукраїнської науково-практичної конференції**

**Мукачево
13-14 травня 2021 року**

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від «12» травня 2021 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції, 13-14 травня 2021 р., Мукачево / Ред.кол. : Т.Д.Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачево : Вид-во МДУ, 2021. – 572 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми розвитку сфери обслуговування, туризму та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

КОСТЬ М. - О. І., ФЕНЦИК О. М. Теоретичні засади формування інформаційної культури майбутніх менеджерів освіти	116
КРЕМІНЬ У.М. Організація інклюзивного освітнього середовища у закладах загальної середньої освіти як наукова проблема	118
КУЗЬМА-КАЧУР М.І. Академічна доброчесність – інструмент забезпечення якості освіти	120
КУРИЛО Л.Ф. Інклюзивна освіта студентів як психолого-педагогічний феномен.....	123
КУС Б.І., ЧЕКАН О.І. Сучасні проблеми і тенденції розвитку логопедії як науки.....	126
КУШНІР І.І., БЕРЕНИЧ В.І. Шляхи формування здорового способу життя у студентів фахового коледжу	131
КУШНІР І.І., КАЮК О.А. Особливості самореалізації педагогів у професійній діяльності	133
КУШНІР І.І., КУРИЦЯ Н.В. Використання сучасних технологій навчання в освітньому процесі закладу вищої освіти	134
КУШНІР М. М., ПИНЗЕНИК О. М. Компетентнісний підхід у підготовці вихователя дітей дошкільного віку	136
КУШНІР І.І., СВІТЛИНЕЦЬ І.М. Шляхи розвитку психолого-педагогічної компетентності майбутніх учителів на етапі навчання в магістратурі	138
ЛБА О.М., ГАЙНАЛІЙ В.В. Професійний саморозвиток учителя: теоретичні основи.....	140
ЛБА О.М., ПРИЙМИЧ А.В. Психолого-педагогічні особливості пізнавальної активності молодших школярів	142
ЛІСЦЬКІ М.С. З історії становлення та розвитку професії вчителя в Мукачівській державній вчительській семінарії	144
ЛОКЕС К.А., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. Формування дослідницької компетенції і навичок самостійної роботи учнів початкової школи в умовах екскурсії	147
ЛОМАГА К.В., БАРНА Х.В. Основні завдання виховання дитини дошкільника в родині	149
МАГЕРОВИЧ К.В., ЧЕКАН О.І. Історичний аспект дослідження аутистичних порушень	151
МАЙБОРОДА І. Е. Народне декоративно-прикладне мистецтво як засіб формування художньої культури майбутніх учителів початкової школи	154
МАКАРА Ж.М., ЛАВРЕНОВА М.В. Інтеграція принципів фінської системи освіти в освітні реформи України	156
МАРГІТИЧ А.І. Організаційна культура коледжу: цінності та норми для студентів і викладачів	158
МАХОВСЬКА А.І., МОЧАН Т.М. Модернізації професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи	160
МИКУЛІНА А. К. Модернізації дошкільної освіти на сучасному етапі розвитку суспільства	162
МИКУЛІНА А. К., ВЕЛИЧКАНИЧ М. В. Навчання декоративного ліплення дошкільників за мотивами народної іграшки та кераміки	164
МИХАЙЛОВА К.В., ВОЛОШИН Н.П. Екологічне виховання як складова всебічного розвитку особистості дошкільника	166
МОЛНАР Т.І., СОЛОВЙОВ Д.С. Поняття управлінської культури менеджера освіти.	169
МОЛНАР Т.І., ТИНТА В.В. Сутність та функції освітнього маркетингу	171
МОЧАН Т.М. Практична підготовка педагогів у сучасних умовах	173
ОЖОГАНІЧ О. В., БРИЖАК Н. Ю. Підготовка майбутніх вихователів закладу дошкільної освіти: теоретичний аспект	175

3. Книга для вчителя географії : довід.-метод. видання / упоряд. Н. В. Бескова, В. М. Проценко. – Харків : ГОРСІНГ ПЛЮС, 2006. – 288 с.
4. Маслоу А. Самоактуалізація. Мир человеческих проблем : хрестоматія / А. Маслоу [сост. К. Сельченок]. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.aquarun.ru/psih/probl/probl2.html>.
5. Кремень В. Г. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати. / В. Г. Кремень – Київ : Грамота, 2005. – 448 с.
6. Рибалка В. В. Професійний розвиток. Енциклопедія освіти / В. В. Рибалка / відповід. ред. В. Г. Кремень. – Київ : Юрінком Інтер, 2008. – 733 с.
7. Всесвітня конференція з вищої освіти – 2009: «Нова динаміка вищої освіти і науки для соціальної зміни і розвитку» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/952_011?lang=ru

УДК 378:373.2.011.3-051:37.013.3(043.2)

ОЖОГАНИЧ О. В., БРИЖАК Н. Ю.,
Мукачівський державний університет

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

В умовах модернізації системи дошкільної освіти, відбувається зміна вимог до професійної підготовки майбутніх вихователів закладу дошкільної освіти. Головною метою таких освітніх новацій має стати підготовка конкурентоздатного на ринку праці, висококваліфікованого, професійно компетентного, креативного фахівця, який вільно володіє набутими вміннями і навичками, прагне до професійного зростання, соціальної і фахової мобільності. Адже, компетентний вихователь виступає запорукою виховання компетентного дошкільника, який є новою генерацією української нації, особистості, яка зможе успішно реалізовувати себе в майбутньому.

Актуальність і потреба якісної професійної підготовки майбутніх вихователів закладу дошкільної освіти в Україні засвідчено низкою наукових досліджень. А саме: окремі аспекти підготовки фахівців дошкільної освіти, їхнього професійного становлення, формування педагогічної майстерності розглянуто у працях Л. Артемової, Н. Гавриш, О. Дубасенюк, Л. Зданевич, І. Зязюна, К. Крутія, Н. Лисенко, Н. Ничкало, Т. Танько, І. Шоробури та інших, формування готовності майбутніх вихователів до інноваційної діяльності розглянуто у роботах К. Балаєва, М. Лах, Л. Машкіної; особливості підготовки майбутніх вихователів до роботи з батьками дошкільників стали об'єктом дослідження Л. Врочинської, Г. Борин та ін.; розвиток професіоналізму та фахової компетентності майбутніх вихователів у системі вищої освіти висвітлено в роботах Л. Загородної, О. Листопад, І. Рогальської, Т. Швець та ін.

Для визначення і характеристики проблеми професійної підготовки майбутніх вихователів закладу дошкільної освіти насамперед розглянемо поняття «підготовка», «професійна підготовка».

У Великому тлумачному словнику сучасної української мови поняття «підготовка» розглянуто як дію за значенням «підготувати»; запас знань, навиків, досвід тощо, набутий у процесі навчання, практичної діяльності, проте у словнику В. Даля – як стан попереднього виконання чого-небудь.

У педагогічних словниках поняття «підготовка» витлумачується по-різному: як навчання, передача необхідних для чогось знань; як сукупність знань, умінь, навичок, оволодіння якими дає змогу бути фахівцем в певній галузі [2].

Зазвичай, професійну підготовку фахівців різних галузей розглядають як освітній процес, спрямований на засвоєння здобувачами вищої освіти професійно значущих знань, умінь, навичок і формування на їх основі компетенцій. Зокрема, у Законі України «Про вищу освіту» визначено результативний компонент професійної підготовки, а саме: сукупність систематизованих знань, громадянських якостей, морально-етичних цінностей, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних компетентностей, здобутих у закладі вищої освіти (науковій установі) у відповідній галузі знань за певною кваліфікацією [1]. Таким чином, підготовку до певного виду діяльності характеризує сукупність уже опанованих спеціальних знань, сформованих умінь та навичок, особистісних якостей, індивідуального досвіду роботи та усвідомлених норм поведінки, що забезпечують можливість успішної професійної діяльності.

Т. Танько тлумачить професійну підготовку як систему організаційних та педагогічних заходів, які забезпечують формування в особистості професійної спрямованості, системи знань, навичок, умінь і професійної готовності, що, в свою чергу, визначається як суб'єктивний стан особистості, яка вважає себе здатною і підготовленою до виконання певної професійної діяльності та прагне її виконати [5, с. 16].

Проте, професійну підготовку майбутніх фахівців дошкільної освіти І. Рогальська трактує як процес опанування студентами відповідних компетентностей, а саме: загальнокультурною – володіння мовами культури, засобами пізнання світу (містить навчально-пізнавальну й інформаційну компетентності); соціально-трудовою – засвоєння норм, способів і засобів соціальної взаємодії; комунікативною – формування готовності та здатності розуміти іншого, будувати спілкування адекватно наявній ситуації. Компетентність у галузі особистісного визначення – формування досвіду самопізнання, усвідомлення свого місця у світі, вибір ціннісних цільових змістових настанов для своїх дій [3, с. 74].

Науковець Ю.Сеньков вважає, що результатом професійної підготовки є готовність випускника закладу вищої освіти до педагогічної діяльності, а результатом професійної педагогічної освіти є професійна компетентність. На його думку, готовність до професійної діяльності як новоутворення майбутнього педагога є фундаментом його професійної компетентності, а

професійна педагогічна компетентність – своєрідною зоною найближчого (або віддаленого) розвитку педагогічної готовності [4, с. 68].

Отже, професійна підготовка майбутніх вихователів характеризується такими ознаками як організованість, неперервність, цілісність, планомірність, особистісна орієнтованість, результативність тощо. Проте, успіх професійної діяльності майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти багато в чому залежить від сформованості в них компетентностей, які формуються у ЗВО.

Література

1. Про вищу освіту : Закон України від 01.01.2016 № 1556-VII. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/print1402759724905695>

2. Професійна освіта: словник : навч. посіб. / уклад. С. У. Гончаренко та ін. ; за ред. Н.Г. Ничкало. – Київ : Вища школа, 2000. – 380 с.

3.Рогальська І. П. Підготовка педагогічних кадрів у вищих навчальних закладах у контексті компетентнісного підходу. Освіта Донбасу. 2009. № 6 (137). С. 72–75.

4. СенькоЮ.В. Гуманитарные основы педагогического образования: курс лекций / Ю.В.Сенько. - М. : Издательский центр «Академия», 2000. – 240 с.

5. Танько Т. П. Теорія та практика музично-педагогічної підготовки майбутніх вихователів дошкільних закладів у педагогічних університетах : автореф. дис. ... д-ра пед. наук. Харків, 2004. 46 с.

УДК 504.33.32 +378.1

ОСТРОВСЬКА М.Я.,
Закарпатський угорський інститут ім.Ф.Ракоці ІІ, м. Берегове

ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНО-ГУМАНІСТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У КОНТЕКСТІ ЄВО

Проголосивши бажання євроінтегруватися, Україна зобов'язалася здійснити освітні реформи в дусі європейського виміру, який включає Концепції, Декларації і Стратегії розвитку та реформування освіти, прийняті в Європейському Союзі (ЄС) за останні 60 років.

Європейський вимір в освіті (ЄВО). Європейські підходи до освіти базуються на реалізації компетентнісної парадигми, інноваційно-гуманістичної спрямованості та полікультурної домінантності освітнього процесу, який скеровують на формування в того, хто вчиться фахових і загальних компетенцій, усвідомлення свого національного коріння і поваги до інших культур. Сучасна європейська спільнота в контексті ЄВО [1]:

- вибудовує гуманістично-громадянську спрямованість освіти;
- скерує вчителя на компетентнісний підхід до освітнього процесу, а головне завдання формує для нього, як «навчити учня вчитися»;
- культуру трактує як здатність людини критично мислити, неперервно пізнавати та вдосконалювати себе і своє оточення.

Європейська освіта, з одного боку, формує вартісні основи і критерії життєтворчого процесу, моральні ціннісні уявлення та почуття власної гідності

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>